

2018

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI ZİLE İLÇE RAPORU

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

HAZIRLAYANLAR :
Mehlika DİCLE
Emrah ORAL
Hayrul ŞEN

İçindekiler

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	5
4. İKTİSADİ YAPI.....	7
5. ALT YAPI.....	8
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	9
7. KAYNAKLAR	11
8. İLETİŞİM.....	11

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE ADI	ZİLE
BAĞLI OLDUĞU İL	TOKAT
NÜFUS (2017)	55.131
YÜZÖLÇÜMÜ	1.561 Km ²
NÜFUS YOĞUNLUĞU	35,3 kişi/km ²
İL MERKEZİNE UZAKLIK	70 Km
RAKIM	700
BELEDİYE SAYISI	5
KÖY SAYISI	109 Köy
KAYMAKAM	Adnan TEZCAN
BELEDİYE BAŞKANI	Lütfi VİDİNEL

2. GİRİŞ

TR83 Bölgesinde yerel potansiyeli, dinamikleri ve özgünlükleri ortaya çıkararak bunları en iyi şekilde değerlendirip planlayabilmek amacıyla faaliyet gösteren Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından ilçe çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Ajans uzman veya uzmanlarınca hazırlanan bu rapor Zile ilçesinin sosyal ve ekonomik yapısı, çevre-altyapı hizmetleri gibi mevcut verilerini ortaya koyarak, ilçeye ilgili güçlü yönler, öne çıkan sorunlar ve ihtiyaçlar belirtilmiştir.

T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın 2004 yılında hazırladığı "İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması"nda Zile, 872 ilçe arasında 464. sıradadır. Gelişmişlik grubu sıralamasında 3. grupta yer alan ilçe; Tokat'a bağlı ilçeler arasındaki sıralamada Merkez, Turhal ve Niksar ilçelerinden sonra dördüncü sırada yer almaktadır.

Zile, Anadolu'nun en eski yerleşim merkezlerinden biridir. M.Ö. I. yüzyılda yasayan Amasyalı tarihçi Strabon'a göre Zile, M.Ö. 1600 yıllarında Ninova Melikesi Semiramis tarafından kurulmuştur. Ancak Zile'ye 25 km mesafede bulunan Masat Höyük'te yapılan kazı çalışmalarında elde edilen bilgilere göre, Zile'nin yerleşim yeri olarak daha eski bir dönemde olduğu söylenebilir.

Anadolu'nun en eski çağlarından beri kullanılan yolların kesişme yeri olan Zile önemli bir yerleşim yeridir. Bakır Çağı'ndan beri batı kültürü ile ilişkili olan Zile'de Frig, Hitit, Asur, Pers, Pontus, Roma, Bizans yönetimleri hakim olmuş, Anadolu'nun Türkler tarafından fethedilmesini takiben 1073 yılında Danişmentliler yönetime geçmiştir.

M.Ö. 8. yüzyılda, Kral Gordios önderliğinde, Frigler güçlü bir devlet olarak ortaya çıkmıştır. Daha sonra kral Midas'ın yönetimi altına giren Frigya Devleti, Zile'yi Masat Höyük'ü ve Samsun yakınındaki Akalın'ı da alarak Tokat'ın önemli bir bölümünü ele geçirmiş oldu.

Tarih içinde çeşitli dinlerin etkisinde kalan Zile, Persler döneminde Enaitis mezhebinin dini merkezidir. Charles Texier'a göre bugün Enaitis Tapınağı Hıristiyanlar tarafından yağmalanmıştır. Zile, krallara bağımlı bir şehir gibi değil, İran tanrılarına adanmış ve piskopos tarafından bizzat yönetilen bir tapınak gibi kabul ediliyordu.

Ayrıca sonbaharda Omanos adlı tapınakta taç giyme törenleri yapılırdı. 40-50 bin kişinin törenlere katıldığı rivayet olunmaktadır. Her yıl yapılan ayinlerle Zile'nin ticari önemi artmıştır. Deir veya Deyr denen bu törenler zamanla asırlardır devam eden Zile Panayırını oluşturmuştur. (18.yy. da Anadolu'da Divan Karan ile kurulan Ulusal 6 panayırdan birisi olan Zile Panayırına Anadolu'nun her yöresi ve Suriye'den tüccarlar gelirdi. Diğer panayırlar ise İzmir-Buca, Balıkesir-Çan ve Gönen, Ankara-Yapraklı, Amasya)

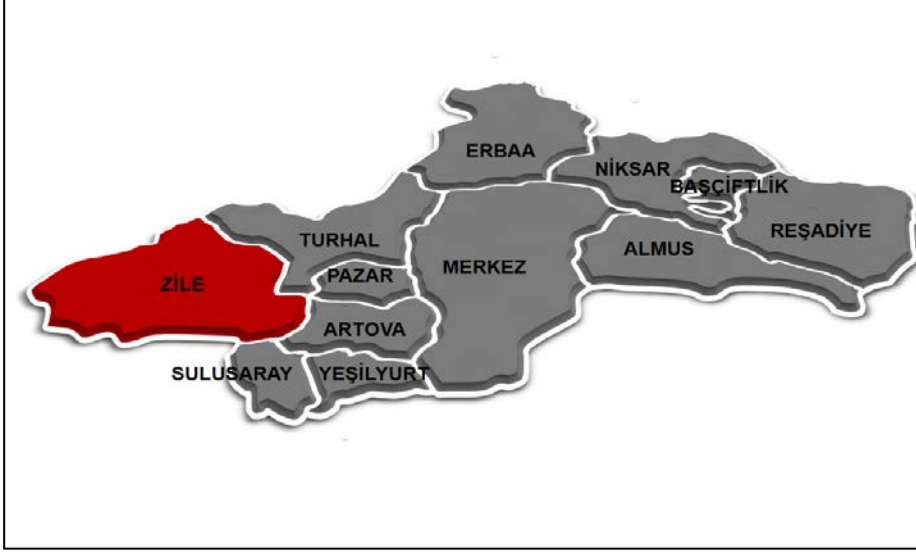
Pontuslular zamanında Zile, Amasya ile birlikte önemli bir merkezdir. Abdizade Hüseyin "Amasya Tarihi" adlı eserinde, Zile'deki suyolları ve kaleden yeraltına inen suyunun Amasya'daki ile aynı zamanda yapıldığının yazılı olduğunu belirtmektedir. Roma İmparatorluğu'na karşı ayaklanan Pontuslular ile Roma ordusu arasında, Zile yakınında Yünlü ile Bacul köyleri arasındaki Altıağaç mevkiinde yirmi yıl ara ile iki savaş yapılmıştır. İlkini M. Ö. 67 yılında Pontuslular kazanmıştır. İkincisinde Sezar, M. Ö. 47 yılında aynı yerde Pontus Kralı Pharnakes'i yenerek Zile'yi (Zela'yı) ele geçirmiştir. Sezar bu kesin galibiyetini Roma'da bulunan arkadaşı Amintius'a tarihin en kısa ve anlamlı mektubu olan "Veni Vidi Vici" yani "Geldim Gördüm Yendim" sözleriyle bildirmiştir. Bu sözlerini bir taşa yazdırdığı ve Zile Kalesi'nde zafer töreninde plakotlarla resmigeçitte taşıttığı söylenmektedir.

Zile, Romalılar döneminde eyalet haline getirilmiş, Bizanslılar zamanında da İstanbul'u kuşatmaya giden Arap ordularının yolu üzerinde olup birkaç kez el değiştirmiştir. Danişmentliler zamanında Müslümanların eline geçen Zile, Eretna Beyliği ve Kadı Burhaneddin yönetiminden sonra 1397 yılında Yıldırım Beyazıt zamanında Osmanlı topraklarına katılmıştır. Bu dönemde Tokat ve Zile Sivas sancağına bağlı birer kaza idi.

Bugüne kadar yapılan araştırmalarda adı Zelid, Anziliya, Zela, Gazala, Silay ve Karkariye olarak geçmektedir. Charles Texier'in Küçük Asya adlı kitabında Zile şehri ismini sürgüne gönderilen Bitinya kralı Nicomede'nin büyük oğlu Zielas'tan almaktadır.

İç Anadolu Bölgesi ile Karadeniz Bölgesi sınır kesiminde, Orta Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Zile ilçesi coğrafi konumu itibarıyla 40° 04' - 40° 26' kuzey enlemleri ile, 35° 06' - 36° 26' doğu boyları arasında yer almaktadır. İlçenin yüzölçümü 1.561 km²' dir. İlçe merkezi ortalama yükseltisi 740 metredir.

İlçenin kuzeyinde Amasya ili, güneyinde Artova ilçesi ve Yozgat - Kadışehri ilçesi, batısında Yozgat - Çekerek ilçesi ve Amasya - Göynücek ilçesi doğusunda ise Turhal ilçesi yer almaktadır. İl merkezine uzaklığı 70 km'dir. Zile ilçesi bağlı 4 belde ve 109 köy ile yüzölçümü açısından Merkez ilçeden sonra ilin 2. en büyük ilçesidir.

Zile, İç Anadolu iklimi ile Karadeniz iklimi arasında geçiş özelliği taşıyan bir kenttir. Yazlar az yağışlı, kışlar soğuk ve karlı geçer. Hâkim rüzgar kuzeydoğu rüzgarıdır. Bitki örtüsü bakımından Zile’de çok fazla çeşitlilik bulunmamaktadır.

En önemli yeşil alanları Bağlar Bölgesi oluşturmaktadır. Bağlar Zile’nin Kuzey ve Güney yönünde yer almaktadır. Zile’de orman alanına rastlanmamakla birlikte, sık ağaçlıkların ve çalılıkların yer aldığı bölgeler bulunmaktadır

Bölgede akarsu sıklığı oldukça fazladır. Bunların içinde en önemlisi Zile deresidir. Yukarı kısımlarda Silisözü ve Hotan, kuzeydoğu kesimlerinde boğaza doğru olan yerlerde Hamide deresi adını alan ve Zile'nin 6 km kadar doğusundan geçen dere, güneydeki Devinci dağlarından doğup, ovaya karıştıktan sonra kuzeydoğuya doğru akışına devam ederek Turhal dolaylarında Yeşilirmak'a karışır. Uzunluğu ortalama 60 km kadar olan dereye bazen "Çekerek" de denilmektedir, oysaki asıl Çekerek deresi, Devinci dağlarının güneyinden akmakta ve Amasya'nın güneyinde Yeşilirmak'a ulaşmaktadır. Zile deresinde son bulan diğer dereler ise Değirmendere ve Büklüdere'dir.

İlçedeki yerel yönetim birimleri ise Zile Belediyesi, Evrenköy, Güzelbeyli, Yalın yazı ve Yıldıztepe belde belediyeleridir. Zile Belediyesi, Tokat -Turhal-Zile -Pazar Katı Atık Yönetim Birliği üyesidir.

Zile ilçesinde ticaret sektöründeki önemli kurumları; Zile Ticaret ve Sanayi Odası, Zile Ticaret Borsası, Zile Ziraat Odası, Zile Esnaf ve Sanatkârlar Odası, Zile Hazır Elbiseciler ve İplikçiler Odası, Zile Hırdavat ve Bakkaliye Odası, Zile Kahveciler Odası, Zile Oto Tamirciler Odası, Zile Şoförler ve Otomobilciler Odası, Zile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi ve 7 banka şubesidir.

3. SOSYAL YAPI

2017 yılı ADNKS verilerine göre nüfusu 55.131 kişi olan Zile, Türkiye’deki 971 ilçe içerisinde nüfus büyüklüğü açısından 278. sıradadır. Tokat’a bağlı ilçeler arasındaki nüfus büyüklüğü sıralamasında ise Merkez, Erbaa, Turhal ve Niksar ilçesinden sonra beşinci sırada

yer almaktadır. İlçe Nüfus Yoğunluğu kilometrekareye 36,0 kişidir. Bu Nüfusun 34.100 Şehirde 22.085'i ise kırsal bölgelerinde yaşamaktadır. Bu nüfusun 27.841'i erkek 28.344'ü kadındır. 15-19 yaş grubu 4.807 kişiyle en yüksek oranda temsil edilen yaş grubudur. İkinci sırayı 60-64 yaş grubu 4.065 kişiyle takip etmektedir. 2007 yılında 68.937 olan Nüfus .2012 yılında %10 azalarak 61.765'e düşmüş 2016 yılına gelindiğinde %8 daha azalarak 56.185 kişiye düşmüştür. Nüfus sayısının düşüşü göç eğiliminin göstergesidir.

Toplam nüfus içerisinde 15-29 yaş arası gençlerin oranı %21,3; 65 yaş üstü yaşlıların oranı ise %5,1'dir.

66 okulda 729 derslikte 9.964 öğrenciyle 708 öğretmen ile Milli Eğitim Devam etmektedir. Derslik Başına Düşen Öğrenci ortalamaları : İlkokul + Ortaokul: 13 öğrenci Genel Ortaöğretim: 10 öğrenci Mesleki ve Teknik: 20 öğrencidir

GOP Üniversitesi Zile Meslek Yüksekokulu, 1989 Yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuş ve 1992 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesine bağlanmıştır. Zile Meslek Yüksekokulu 1998'de taşındığı, 100 dönüm arazi üzerine kurulmuş olan "Prof. Dr. Mümtaz Turgut TOPBAŞ Kampüsü"nde eğitim-öğretim hayatına devam etmektedir. 7 bölüme bağlı 9 Normal Öğretim, 1 İkinci Öğretim programı olmak üzere 1328 öğrenci ile eğitim-öğretim devam etmektedir.

Bankacılık ve Sigortacılık Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı İ.Ö, Yerel Yönetimler, Lojistik, Maliye, Bilgisayar Programcılığı, Mekatronik, Gıda Teknolojisi, Otomotiv Teknolojisi, Mimari Restorasyon bölümleri mevcuttur.

GOP Üniversitesi Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu ,1997 yılında resmi olarak kurulmuş olan Yüksekokul, 2010 yılına kadar Zile şehir merkezinde eğitim-öğretimi sürdürmüştür, 2010 yılında Dinçerler ailesinin yardımlarıyla inşa ettirilen binasına taşınmıştır.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik ile Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği bölümleri olmak üzere 2 bölümü olup, Gaziosmanpaşa Üniversitesine bağlı olarak 4 yıllık eğitim vermekte ve isteğe bağlı yabancı dil (İngilizce) hazırlık eğitimi imkanı da sağlamaktadır.

2002 yılında ilk mezunlarını vermiş olup, 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında 15. Dönem mezunlarını vermiştir. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı itibarıyla 379'u Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümünde, 323'ü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü 2. Öğretim'de ve 232'si Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği Bölümünde olmak üzere 934 öğrenciye eğitim-öğretim hizmeti vermektedir.

Zile ilçesinde Sağlık Bakanlığına bağlı 100 Yataklı 1 Devlet Hastanesi, 1 Toplum Sağlığı Merkezi, 1 Halk Sağlığı Laboratuvarı, 7 Aile Sağlığı Merkezi 19 adet Aile Hekimliği Birimi, 15 Köy Sağlık Evi, 2 adet 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu mevcuttur.

İlçedeki sağlık hizmetleri; 16 uzman doktor, 18 Aile Hekimliği 14 pratisyen doktor, 8 dış tabibi, 33 teknik personel, 45 ebe, 102 hemşire tarafından sunulmaktadır.

İlçedeki kültürel yaşamın en önemli zenginlikleri arasında “Bağ Kültürü” yer almaktadır. Yemek kültürü içerisinde Zile Pekmezi ve Zile Kırık Leblebisi ilçenin markalaşmış ürünlerini oluşturmaktadırlar.

Zile’ye has ince kabuklu özel tat ve lezzete sahip üzümler, “şinavat” adı verilen denilen özel pres içine alınarak, ezilip sıkılmaktadır. Çıkan üzüm şırası özel pekmez toprağı ile durulaştırılıp, acısı ve üzüm ekşiliğı alındıktan sonra büyük bakır leğenler içine konular, odun ateşinde ağır, ağır kaynatılır. Bu sırada kepçe ile sık, sık köpüğü alınarak pişirilir. Kaynadıkça suyu çekilen şıra Zile tabiri ile duru pekmez haline gelir. Duru pekmeze ilave edilen yumurta akı, pudra şekeri ile Beyaz Zile Pekmezi elde edilir.

İlçedeki belli başlı tarih ve kültürel eserler Zile Kalesi, Zile Ulu Camii, ve Bayazıt Bestami Camileri olarak sayılmaktadır.

Zile ilçesinde 50 adet dernek faaliyet göstermektedir. Bu dernekler arasında 6 adet cami yaptırma ve yaşatma derneğı, 6 adet spor derneğı, 7 adet kültür derneğı, 14 adet yardımlaşma derneğı bulunmaktadır.

4. İKTİSADİ YAPI

İlçe yüzölçümünün %51’ini tarım arazileri oluşturmaktadır. Tokat ilinde sulanan tarım arazilerinin %21,1’i Zile ilçesinde bulunmaktadır. İlçede ekilen tarım arazilerinin % 33,5’i sulanabilmektedir. İlçede yetiştirilebilen 60 çeşit tarım ürünü içerisinde tahıllar ön plandadır. Bunun yanında şeker pancarı, yağlık ayçiçeğı, yem bitkileri (fiğ) ve her çeşit meyve ve sebze yetiştirilmektedir. Tarım Arazilerinin dışında 17,8 Orman 13,3 çayır ve mera 16,7’si Tarım dışı arazidir.

2016 yılında 63 çeşit ürün ile 517.720 ton bitkisel üretim gerçekleştiren ilçenin il üretimindeki payı %38,04’dır. İlçedeki bitkisel üretimin %96,0’ını tarla ürünleri oluşturmaktadır. İl genelindeki en büyük tarla ürünü üretim alanı Zile ilçesine aittir.

İlçede 2016 yılında 22 çeşit tarla ürünü ile 498.273 ton bitkisel üretim gerçekleştirilmiştir. İlçedeki tarla ürünleri arasında verimi en fazla olan ürünler yem bitkisi-sorgum, yumrulu bitki hayvan pancarıdır. İlde üretilen yağlı tohumların % 67,4’ü ve baklagillerin % 53,8’i Zile’de yetiştirilmektedir.

İlçede 2016 yılında 16 çeşit sebze ürünü ile 610 ton bitkisel üretim gerçekleştirilmiştir. İlçedeki sebze ürünleri arasında verimi en fazla olan 5 ürün fasulye, domates, karpuz, kavun ve hıyardır.

İlçede 2016 yılında 12 çeşit meyve ürünü ile 13.301 ton bitkisel üretim gerçekleştirilmiştir yapmaktadır. İlçedeki meyve ürünleri arasında verimi en fazla olan 5 ürün ceviz, elma, sofralık üzüm, kiraz, şeftali.

Tokat’ta örtü altı tarımı yapan 88 köyden 20’si ilçede bulunmaktadır. Bu köylerde faaliyet gösteren 80 işletme 7 hektar alanda sebze ve meyve üretimi gerçekleştirmektedir. İlçede örtü altı tarımda üretilen verimi en yüksek üç ürün hıyar, domates, maruldur.

İlçe ekonomisindeki önemli bir diğer yapıtaşı ise hayvancılıktır. İlçedeki büyükbaş hayvan sayısı 31.820, küçükbaş hayvan sayısı ise 33.335 dir. Hayvansal ürünler arasında et, süt, bal, tereyağı ve yumurta önemli yer tutmaktadır.

Sanayi sektöründe ilçede 41 adet işletme faaliyet göstermektedir. İlçede ön plana çıkan sanayi işletmeleri Sebat Makine, Birsan Un, Sarmetsan Plastik, Topçuoğlu Gıda, Ak Eğitim araçları sayılabilir. Sanayi sicil işletme sayılarına göre 13 adet Gıda, içki ve Tütün Sanayi 311 çalışan sayısı ile 2 adet Kimya Petrol Ürün Plas. Sanayi 34 çalışan sayısı ile, 10 adet Metal Eşya Makine ve Oto End. Sanayi 110 çalışan sayısı ile, 6 adet Orman Ürünleri 92 çalışan sayısı ile, 7 adet Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi 89 çalışan sayısı ile, 2 Tekstil Sanayi İşletmesi 111 çalışan sayısı ile faaliyetine devam etmektedir.

Tokat ilinde yer alan 5 OSB'den biri Zile ilçesinde bulunmaktadır. 2013 yılında altyapı inşaatı tamamlanan Organize Sanayi Bölgesi 110 hektar büyüklüğündedir. OSB'de metal eşya&makine sektörü ve orman ürünleri sektöründe 3 işletme faaliyet göstermektedir. Bu işletmeler 35 kişiye istihdam sağlamaktadır. OSB'de tahsise hazır 61 parsel bulunmaktadır.

Tokat ilindeki 7 küçük sanayi sitesinden biri Zile'de yer almaktadır. İl genelinde KSS'lerde bulunan KOBİ'lerin % 9,1'si Zile'de faaliyet göstermektedir. İl genelinde KSS'lerde çalışanların % 4.1'ü ise Zile KSS'de istihdam edilmektedir.

Zile Kalesi, Zile tümülüsünün üzerinde yer alır. Zile Kalesi'nin girişindeki saat kulesi, bir zamanların muhafız ya da gözcü kulesidir. Daha sonraları” Çan Kulesi “ denmiş ve 1875'te Ziya Paşa burayı Saat Kulesi'ne çevirmiştir. SEZAR'a adandığı sanılan kısa sütunun yanındaki yazıtlar, Roma Devrine ait yapı ve olaylarla ilgilidir.

Zile Ulu Cami, Caminin kuzey cephesindeki yazıt, ilk yapının III. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Mehmet Zalüli bin Ebu Ali tarafından 1267 yılında inşa ettirildiğini gösteriyor. 1591' de yenileme çalışması gören cami, bir dönem, bu çalışmayı yaptıran Nasuh Paşa'nın adıyla anılmıştır. 1904'de büyük oranda yıkılınca, dönemin Zile Kaymakamı Süleyman Nemci ve halkın çabalarıyla Neo-Klasik tarzda yeniden yaptırılmıştır. Kesme taş malzemeli yapının ana mekanı dikkörtgendir. Onatlı penceresi bulunan sekizgen kasnağın taşıdığı kubbesi kurşun kaplıdır. Caminin taç kapısı, Zile'deki anıtsal örneklerin en önemlisidir.

Zile Camileri, Ali Kadı Mahallesi'nde bulunan Beyazıt Bestami Camii'nin 1206 ve 1305 tarihli iki ayrı yazıtı bulunmaktadır. Cami dikkörtgen planlıdır. İbadet mekânı oldukça yüksek kasnaklı bir kubbe ile örtülmüştür. Kısa boylu ve yuvarlak gövdelidir. Zile eşrafından Elbaşoğlu Seyit Ahmet tarafından 1801' de yaptırılmıştır. Kesme taş ve moloz taş malzemeli yapı, kare mekânlı, kiremit çatılıdır. Tavanı çıtaları süslemeli olan yapının Barok biçimli mermer taç kapısını görmek için, sonradan eklenen beton bölümü geçmek gerekir.

5. ALT YAPI

İlçe il merkezine 67 km, Turhal ilçesine 21 km, Pazar ilçesine 50 km ve Yozgat Çekerek İlçesine 49 km uzaklıkta olup, asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Ayrıca; ilçenin 5 km dışında İstasyon Mahallesinde bulunan demiryolu ile Amasya-Samsun İlleri arasında ulaşım sağlanmaktadır.

İlçe merkezi ile bütün köylerin yol bağlantısı vardır. İlçeye bağlı köylerin içme sularının temin edilmiş şekilleri ile köylerin kanalizasyon durumlarında herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

2010 Yılı Küçük Ölçekli Altyapı MDP kapsamında desteklenen, Gaydaroğlu Konağı Butik Oteli projesi ile Zile'nin en önemli tarihi eserlerinden birisi olan Gaydaroğlu Konağının restore edilmesi sağlanmıştır. Gaydaroğlu Konağı Geleneksel Zile evlerinin plan tipini yansıtan tarihi ve tescilli bir konaktır. Konak butik otel olarak düzenlenmiştir. Butik Otel, GOP Üniversitesi Zile Otelcilik ve Turizm İşletmeciliği Yüksekokulu öğrencilerine uygulama ve eğitim alanı faaliyet göstermektedir. 2013 Yılı Dezavantajlı Gruplara Yönelik Sosyal İçerme Mali Destek Programı kapsamında, Zile Kaymakamlığının uygulayıcısı olduğu amacı TR83 Bölgesinde yer alan Zile İlçesinde dezavantajlı grupların fırsatlara ve kaynaklara eşit erişimini sağlayarak toplumsal bütünleşmenin gerçekleştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması olan Değişen Hayatlar Gelişen Zile Projesi uygulanmıştır.

Zile ilçesine Verilen OKA desteklerinden biri de yararlanıcısı Zile Belediyesi olan Çarşı Park Projesidir. Bu projenin amacı, 16. Yüzyılda Anadolu'nun önemli çarşılarından biri olan ve şu anda atıl durumda bulunan eski pekmez çarşısının modern bir anlayışla düzenlenerek yöresel ürünler çarşısı ve turizm dinlenme alanı haline getirilmesidir. Çarşı Park Projesi ile TR83 Bölgesinin kalkınma potansiyelini harekete geçirerek yerel yönetimlerin güçlendirilmesine, OKA tarafından CittaSlow Sakin Şehir adayı gösterilen ilçemizde kentsel dokuların korunmasına, geliştirilmesine ve restorasyonu ile turizme yönelik kentsel altyapının iyileştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Zile İlçesinde uygulanan bir diğer Projemiz ise Amasya Caddesi Sokak Sağlıklaştırması projesidir. Zile ilçe raporu; ilçenin istatistikî verilerini içerdiği gibi ilçenin öne çıkan özelliklerini ve sorunlarını da içermektedir.

7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İlçede yeterli istihdam alanları olmaması nedeniyle genç nüfus büyükşehirlere göç etmektedir. Bu nüfusun büyük bölümünü nitelikli insan gücü oluşturmaktadır.

Genç nitelikli nüfusun göç etmesi, işletmelerin ihtiyacı olan insan kaynağını karşılayamamasına neden olmaktadır.

İlçenin, turizm sektörü ve üniversite şehri olarak gelişeceği öngörülmektedir.

Bilge Üniversitesi'ne 100 dönüm arazi tahsis edilmiştir. Bu arazide Hemşirelik Yüksek Okulu inşa edilecektir.

Yapımı tamamlanan Süreyya Bey Barajı aracılığı ile Zile Ovası sulanmaktadır. Böylelikle ilin en fazla tarım arazisine sahip ilçesindeki ürün deseni de değişecektir.

Turizm sektörünün gelişmesi için en önemli problem tanıtım eksikliği görülmesine rağmen; en önemli eksiklik turizme yönelik altyapı alanındadır. (Sokak sağlıklılaştırmaları, restorasyon ve rekreasyon çalışmaları, turizm rehberi yetiştirilmesine yönelik eğitimler vb.)

Zile ilçesi "Tokat'ın Turizmde Giriş Kapısı: Zile" sloganıyla, Amasya ilçesinin turist potansiyelini ilçeye çekmek yönünde çalışmalar yapmaktadırlar.

Ülke genelinde tarım sektörünün problemleri arasında yer alan bölünmüş arazi sorununun hakim olduğu ilçede, toplulaştırma uygulamaları ile bu sorunun çözülmesi gerekmektedir.

Tarım alet ve makinelerine her küçük aile işletmesinin yatırım yapması işletmelerin finansman problemleri yaşamalarına neden olmaktadır. .

Tarım sektöründe faaliyet gösteren işletmeler yenilikçi yöntemlere karşı tutum sergilemektedir. Açılacak bir Tarım Meslek Lisesi ile bilinçli bir üretim modeline geçilebilir.

Zile Ticaret Borsasına ait buğday pazarında buğday analiz laboratuvarı faaliyet göstermektedir. Kalite kriterlerine göre satılan buğdayın bu laboratuvarında kalitesi belirlenmektedir.

Mısır üretiminin yaygın olduğu ilçede mısırın katma değer kazanması için kurutulması gerekmektedir.

Zile Belediyesi, 8000 dönümlük bir arazide jeotermal su potansiyelinin belirlenmesi için çalışmalar yürütmektedirler.

Tarım sektöründe faaliyet gösteren aile işletmeleri için girdi maliyetleri yüksek düzeydedir. Aile işletmelerinin örgütlü bir üretim modeli benimsemesi önem taşımaktadır.

İlçenin acilen çözülmesi gereken sorunları göç, işsizlik, ulaşım ve OSB altyapısı olarak değerlendirilmiştir.

İlçenin mekansal organizasyonu açısından önemli ve öncelikli görülen alanların başında tarihi-turistik alanların korunması ve turizm altyapı tesislerinin eksikliği gelmektedir. Diğer öncelikli alanlar ise ulaşım altyapısının geliştirilmesi, sosyal altyapı tesis eksiklikleri ve gelmektedir.

İlçede kongre ve toplantı salonu, tiyatro ve sinema salonu ve müzeye donatı alanları bulunmamaktadır.

Zile Belediyesi, ilçe kent meydanının yeniden düzenlenmesi için bir çalışma başlatmıştır. Kent meydanı ile bağlantılı sokak sağlıklılaştırma çalışmaları da yapılacaktır.

Atıksu Arıtma Tesis projelendirilmiş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı destekli uygulanacaktır.

İlçede kentsel dönüşüm projeleri için çalışmalar başlatılmıştır

Zile ilçesinde çocuk ve gençlere yönelik hizmetler ile kadınların sosyal hayata katılımları için sosyal tesis eksiklikleri vurgulanmaktadır.

Ortak iş yapma kültürü bulunmamaktadır.

İlçede STK'lar arası işbirliği ise yok denecek kadar azdır.

İlçede sermayenin yatırıma dönüştürülmediği vurgulanmaktadır. Sermaye sahiplerinin yatırım yapmamasının en önemli nedeninin know-how olduğu düşünülmektedir.

İlçede faaliyet gösteren STK'lar ve işletmeler Merkez ilçe ile zayıf ağ ilişkilerine sahip olduklarından dolayı faaliyetlerinde problemler yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

8. KAYNAKLAR

Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü Brifing Raporu, 2012

Bildiş A, 2007, "Kentsel Koruma Bağlamında Eski Kentlerin Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma; Tokat-Zile Örneğinde İrdelemeler" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Gıda, Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü Verileri, 2016

İl Dernekler Müdürlüğü Verileri, 2016

Yalçın N.,1997, " Zile (Tokat) Bölgesinin Strüktürel ve Jeomorfolojik Özellikleri" İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi sayı:5 sf:69-82

Zile Kaymakamlığı Brifing Raporu, 2016

www.meb.gov.tr Erişim: Nisan 2018

www.tuik.gov.tr Erişim: Nisan 2018

www.zile.bel.tr Erişim: Nisan 2018

Erişim: Nisan 2018

9. İLETİŞİM

Tokat Zile Kaymakamlığı

Web:www.zile.gov.tr

Tel:(0356) 631 20 01

Tokat Zile Belediyesi

Web: www.zile.bel.tr

Tel:(0356) 631 21 69